

Vestland fylkeskommune

KONSEKVENSGREIING LANDSKAPSBILETE REGULERINGSPLAN FV. 564 FLØKSAND- VIKEBØ

Dato: 03.07.2020
Versjon: 03

Dokumentinformasjon

Oppdragsgjevar:	Statens vegvesen
Tittel på rapport:	Konsekvensutgreiing landskap Reguleringsplan fv. 564 Fløksand-Vikebø
Oppdragsnamn:	Reguleringsplan Fv564 Fløksand-Vikebø
Oppdragsnummer:	622702-01
Skriven av:	Guro Steine
Oppdragsleiar:	Morten Lexau
Tilgang:	Åpen

Kort samandrag

Denne rapporten inneheld konsekvensutgreiing for fagtema landskapsbilete utarbeidd i samband med reguleringsplanarbeid for Fv564 Fløksand-Vikebø.

Analyseområdet er delt inn i seks delområde som er registrert og verdivurdert.

Konsekvensvurderingane omfattar to alternativ i sør (delstrekning A), og to alternativ i nord (delstrekning B).

Der ikkje anna kjelde er oppgitt, er alle foto og kart av Asplan Viak.

Framsidefoto: Utsnitt frå 3d-kart.

03	03.07.20	Revidert framside. Mindre rettingar av skrivefeil	GS	ek
02	16.01.20	Fullstendig rapport. Samandrag	GS	KE
01	06.12.19	Første utkast til SVV	GS	KE
VERSJON	DATO	SKILDING	SKRIVEN AV	KS

Føreord

I samband med utarbeiding av Reguleringsplan Fv564 Fløksand-Vikebø er det utarbeidd konsekvensutgreiing for fagtema landskapsbilete.

Prosjektet omfattar omlegging og utbetring av eksisterande veg og bygging av gang- og sykkelveg over ei om lag fire kilometer lang strekning mellom Fløksand og Vikebø i Meland kommune, frå 1.1.2020 Alver kommune. Temarapporten er skriven av Guro Steine, Asplan Viak AS. Karianne Eriksen, Asplan Viak AS, har hatt sidemannskontroll.

Bergen, 16.01.2020

Morten Lexau
Oppdragsleiar

Karianne Eriksen
Kvalitetssikrar

Innhald

SAMANDRAG	4
1. BAKGRUNN	5
1.1. Planarbeidet	5
1.2. Silingsrapporten frå 2018.....	5
1.3. Mål for denne rapporten	6
1.4. Planområdet.....	6
2. ALTERNATIV SOM SKAL UTGREIAST.....	7
2.1. 0-alternativet/referansealternativet.....	7
2.2. Utbyggingsalternativa	7
2.2.1. A1 og A2	7
2.2.2. B1 og B3	7
2.2.3. Kryss	8
3. METODE.....	9
3.1. Metodikk. Verdi, påverknad og konsekvens	9
3.2. Definisjonar	11
3.3. Plan-, influens- og utredningsområde.....	11
3.4. Grunnlag.....	12
4. LANDSKAP I UTGREIINGSOMRÅDET	13
4.1. Overordna landskapskarakter	13
4.1.1. Landskapstype NiN landskap	13
4.1.2. Verdivurdering av landskap i Hordaland fylke 2011	14
4.1.3. Verna vassdrag 059/1 Rylandselva og Forvaltningsplan for Rylandsvassdraget	15
4.1.4. Kjerneområde kulturlandskap (temaplan til kommuneplan 2012- 2016).....	17
4.2. Inndeling i delområde. Verdi.....	18
4.2.1. Delområde L1 Fløksand	20
4.2.2. Delområde L2 Eidshaugane-Brakstadmarka	21
4.2.3. Delområde L3 Rylandsvatnet	22
4.2.4. Delområde L4 Grønåsen-Eikelandshaugen	23
4.2.5. Delområde L5 Ryland	24
4.2.6. Delområde L6 Rylandshøgda.....	25
5. OMTALE AV KONSEKVENSAAR	26
5.1. 0-alternativet/referansealternativet.....	26
5.2. Alternativ A1 og A2	26
5.3. Alternativ B1 og B3.....	28
5.4. Samla vurdering	30
5.5. Skadereduserande tiltak	30
6. UVISSE	31
KJELDER	32

SAMANDRAG

Planområdet ligg på Holsnøy i Meland nord for Bergen. Området er ein del av bergartsformasjonen Bergensbøgane og alle landskaps- og terrengformer er sterkt prega av Bergensbøgane si strøkretning, som her går nordvest-søraust. Låglandsvassdraget Rylandselva ligg sentralt på øya og dominerer indre delar av øylandskapet med fleire store vatn omgitt av låge åsar og kystfjell.

Det er registrert og verdivurdert i alt seks delområde for tema landskapsbilete i analyseområdet for Fv564 Fløksand-Vikebø. Størst landskapsverdi er gitt til delområde Rylandsvatnet, som er del av verna vassdrag Rylandselva og inngår i eit heilskapleg og storskala vassdragslandskap som er eitt av få verna låglandsvassdrag i landet. Fløksand med sitt heilskaplege og velhaldne kulturlandskap ligg heilt i øvre del av middels verdi. Elles i planområdet er landskapet vurdert å ha vanleg gode visuelle kvalitetar og god balanse mellom heilskap og variasjon, dvs. middels verdi.

Nr.	Namn	Verdi	Kortfatta landskapskarakter
L1	Fløksand	Middels	Vestvendt, lågtliggende landskap opnar seg mot Herdlefjorden med heilskapleg og velhalde kulturlandskap kjerneområde kring den meir småskala Leiro/Leirvika.
L2	Eidshaugane-Brakstadmarka	Middels	Skogkledd ås- og dallandskap med småskala, vekslande åsryggar og sprekkedalar med myr.
L3	Rylandsvatnet	Stor	Del av heilskapleg og storskala vassdragslandskap i veksling omgitt av vekslande busetnad, opne kulturmarker og tett skog.
L4	Grønåsen-Eikelandshøyen	Middels	Skogkledd åslandskap med småskala, vekslande åsryggar og sprekkedalar med myr.
L5	Ryland	Middels	Heilskapleg kulturlandskap med eldre gardstun, steingardar, bakkemurar, og grasmark og beiter som inngår i ein samanheng med delområde L3 Rylandsvatnet.
L6	Rylandshøgda	Middels	Småkupert skogsås med nyare bustadfelt og eldre, meir spreidd bygde bustader i varierende alder.

Konsekvensvurderinga for tema landskapsbilete viser at det på kvar av delstrekningane ikkje er skilnad mellom alternativa i konsekvensgrad.

I delstrekning A er negativ konsekvens størst for Rylandsvatnet, som vert direkte råka av fylling og høg skjering i vassdragsbeltet. Alternativ A1 og A2 er like ved Rylandsvatnet. Samla konsekvens vert vurdert til middels negativ (--) i både A1 og A2.

I delstrekning B er negativ konsekvens knytt til noko auke i inngrep i vassdragsbeltet til Rylandsvatnet i B1, og til ny trasé gjennom Grønåsen-Eikelandshaugen i B3. Samla konsekvens er vurdert til noko negativ (-) i både B1 og B3.

For tema landskapsbilete vert planforslag etter kombinasjonen A1+B1 vurdert som best. A1 fordi det i mindre grad råkar delområde Fløksand enn A2. B1 fordi det følgjer dagens veg, og ikkje gir nye inngrep i elles urørt eller lite påverka landskap slik B3 gjer.

Vurdering etter Rikspolitisk retningslinje for verna vassdrag

Alternativa for ny fylkesveg ligg innafor nedbørsfeltet nesten heile vegen, og råkar landskapsområde med stor verdi direkte. Det er likevel berre ein liten del av vatnet og det samla vassdraget som vert påverka negativt, og ingen av alternativa er vurdert å påverke landskapsverdiane i den grad at vernegrunnlaget for Rylandsvassdraget vert negativt endra.

1. BAKGRUNN

1.1. Planarbeidet

Statens Vegvesen har starta arbeid med detaljregulering av fv. 564 Fløksand-Vikebø. Hordaland fylkeskommune er vegeigar, og Meland kommune, frå 1.1.2020 del av Alver kommune, er planmynde. Prosjektet omfattar delar av fv.564 frå Fløksand til Vikebø i Meland kommune, fv. 564 HP7 og gjeld i overkant av 4 km med fylkesveg.

Prosjektet er knytt til Nordhordlandspakken, og er nr. 4A på lista over prioriterte prosjekt i pakken. Denne fylkesvegstrekninga er per i dag uregulert, og det er naudsynt å utarbeide reguleringsplan for å kunne setje i gong med bygging av prosjektet.

Overordna effektmål for prosjektet:

- Vegutbetring som gjev gjennomgåande standard på strekninga etter gjeldande normkrav.
- Separat tilbod for gåande og syklande på strekninga.
- Uoversiktlege kryss og avkøyrslar skal fjernast eller utbetrast.
- Utbetring av busshaldeplassar på strekninga.

Det er i tillegg eit mål for prosjektet at negativ innverknad på landskap i størst mogleg grad skal avgrensast, og at ein skal unngå stor konflikt med såkalla ikkje-prisette tema (landskapsbilete, friluftsliv, by- og bygdeliv, kulturarv, naturmangfald, naturressursar).

Statens vegvesen har i samråd med Meland kommune vurdert at prosjektet utløyser krav om konsekvensutgreiing, jamfør Forskrift om konsekvensutredninger §8 og §10, Vedlegg II pkt.10 e).

1.2. Silingsrapporten frå 2018

Det er gjennomført grunnundersøkingar som konkluderer med at eksisterande fylkesveg 564 ved Fløksand/Leiro ikkje vil tole auka belastning, ikkje kan byggast om, og heller ikkje kan nyttast som anleggsveg i byggefasen. Dette grunna fare for grunnbrot og masseutgliding.

Som følgje av grunnforholda ved Fløksand/Leiro har Statens vegvesen gjennomført ein silingsfase med vurdering av ulike alternative traséval for omlegging av fylkesvegen i søre del av prosjektet, frå Fløksand til forbi Steinberget. Vidare nordover frå Steinberget til Vikebø ligg traséen i eksisterande veg.

Felles kriterium for alle ikkje prisette tema i silingsrapporten er å unngå barriereverknad. For landskap er kriteria i tillegg:

- God linjeføring og landskapstilpassing
- unngå å gå tungt inn i fjell og myrområde
- unngå nye barrierar særleg i kulturlandskap og ved nærføring til vatn og vassdrag.

Silingsrapporten konkluderer med ein ny trasékorridor nordaust for Eidshaugane frå Fløksand i retning mot Steinberget (A1). Forbi Steinberget likestillar silingsrapporten to alternativ; alternativ B1 som følgjer eksisterande fylkesveg, og alternativ B3 som går noko lengre vest, mellom Steinberget og Grønåsen, før vegen går vidare i eksisterande trasé nordover mot brua på Vikebø. For landskap er A1 + B1 vurdert som minst konfliktfylt.

Silingsrapporten er grunnlag for planarbeidet. Planforslaget skal gjennom konsekvensutgreiinga tilrå eitt alternativ og detaljregulere ein samla trasé frå Fløksand til Vikebø. Etter oppstart av planarbeidet er det gjort supplerande kartlegging av landskapsverdiar og konsekvensvurdering etter Statens vegvesen handbok V712 (2018).

1.3. Mål for denne rapporten

Hovudmålet med denne konsekvensutgreiinga er å skaffe kunnskap om landskapsverdiar i plan- og influensområdet, slik at dette kan leggjast til grunn ved utforming av planen. Denne utgreiinga omfattar ei samanfating av dei opplysningar det er offentleg tilgang på. Kartlegging av landskapsområde er basert på registreringar i NiN landskap (Artsdatabanken) og verdivurdering av landskap i Hordaland fylke (2011), samt synfaring og annan dokumentasjon i offentlege kjelder. Kartlegginga og vurderingar i Statens Vegvesen sin silingsrapport har vore viktig grunnlag.

Tiltaket og alternative veglinjer sine verknader og konsekvensar for tema landskapsbiletet er vurdert. I tillegg er det gjeve forslag til eventuelle skadereduserande tiltak og andre omsyn som bør takast i høve gjennomføringa av prosjektet.

1.4. Planområdet

Planområdet strekker seg langs eksisterande fv. 564 frå grenda Fløksand i sør til Vikebø i nord. Det grensar mot Rylandsvassdraget på austsida av vegen, og områda mellom fylkesvegen og Herdlefjorden, med bl.a. Meland golfbane, på vestsida av vegen.

Figur 1 Kartutsnitt av aktuell strekning av fv. 564. Statens vegvesen 2018.

2. ALTERNATIV SOM SKAL UTGREIAST

2.1. 0-alternativet/referansealternativet

Referansealternativet er situasjonen der tiltaket som vert utgreidd, ikkje vert gjennomført. Referansealternativet inkluderer:

- dagens situasjon
- vanleg vedlikehald
- utskiftingar og fornying av vegen
- vedtekne tiltak som er i gang, eller er blitt finansiert
- befolkningsvekst, auka trafikkmengde, klimaendringar, o.l.

Dagens Fv.564 på den aktuelle strekninga har varierende vegbreidde og kvalitet, og manglar et tilbod til mjuke trafikantar. Trafikkprognosar tilseier at belastinga på vegen vil auke dei neste tiåra. Grunnundersøkingar viser at om lag 800 m av eksisterande fylkesveg 564 ved Fløksand/Leiro vil ikkje tole auka belastning, og det er fare for grunnbrot og masseutgliding. I tillegg er ikkje dagens veg dimensjonert for forventa trafikkauke i analyseperioden.

2.2. Utbyggingsalternativa

Planområdet er delt i 2 delstrekningar like sør for Steinberget. Delstrekning A er strekninga frå Fløksand til Steinberget og har to variantar for startpunkt på Fløksand. A1 tek av frå eksisterande veg like sør for krysset med Vestbygdvegen på Fløksand, medan A2 tek av frå eksisterande veg nord for krysset.

Delstrekning B er strekninga frå Steinberget til Vikebø. Her er det to alternativ/variantar, B1 som følgjer eksisterande veg, og B3 som går i ny trasé vest for Steinberget. Alle variantane kan kombinerast med kvarandre.

Det er ikkje teke stilling til disponering av eventuelle overskotsmassar på tidspunktet for konsekvensutgreiinga.

2.2.1. A1 og A2

Sørleg del av tiltaket omfattar ny trasé nordaust for Eidshaugane frå Fløksand i retning mot Rylandsvatnet og Steinberget. Traséen treffer eksisterande fylkesveg like nord for Hundetjørna.

I silingsrapporten er det vurdert to ulike variantar i starten på Fløksand, A1 og A2. A1 tek av frå eksisterande veg like sør for krysset med Vestbygdvegen på Fløksand, medan A2 tek av frå eksisterande veg nord for krysset. Dei to variantane møtest i dalsøkket aust for Nipo og Eidshaugane og går vidare nordover i ein trasé. Ved Eidet kryssar traséen Bjørndalsvegen og ligg på fylling ut mot Rylandsvatnet.

Silingsrapporten i 2018 tilrår A1. A1 har i optimaliseringsfasen vist seg noko vanskelegare trafikalt med omsyn til kryss med eksisterande vegar og plassering av busshaldeplassar. Begge variantane er vurdert i konsekvensutgreiinga.

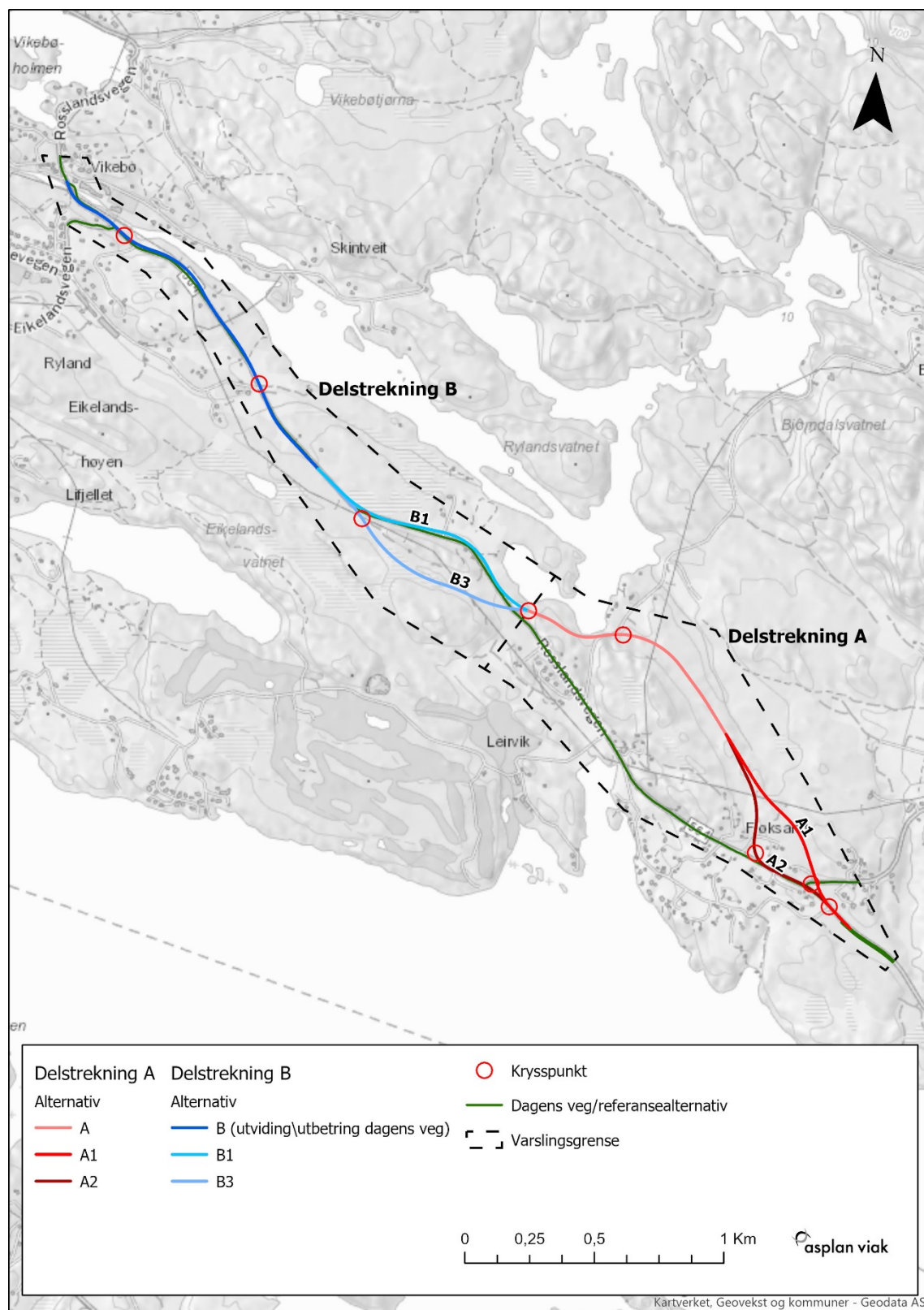
2.2.2. B1 og B3

B1 følgjer dagens veg frå det som vert kryss med avlasta veg forbi Fløksand og Leiro frå Steinberget til Vikebø, og omfattar utviding til 2 køyrefelt og parallell gang- og sykkelveg.

Alternativ B3 tek av frå eksisterande veg i ny trasé vest for Steinberget, og går i stigning opp mot dalsøkket mellom Steinberget og Grønåsen, før det kjem inn på eksisterande veg att nord for Steinberget og går vidare til brua over Rylandselva på Vikebø.

2.2.3. Kryss

Det skal i begge alternativ etablerast kryss mellom eksisterande og ny fylkesveg på Fløksand og i området nord for Hundetjørna. I tillegg må det etablerast nytt kryss mellom ny fylkesveg og Bjørndalsvegen, og mellom fylkesvegen og Eikelandsvegen ved Rylandshøgda.

Figur 2 Oversiktskart

3. METODE

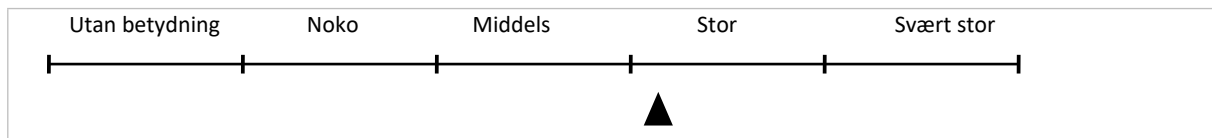
3.1. Metodikk. Verdi, påverknad og konsekvens

Det er nytta metodikk etter Statens vegvesen handbok V712 (2018). Handboka skildrar ein tretrinns-metode som vert kort presentert under.

Verdi vert delt inn i fem kategoriar / skalatrinn som vist i tabellen under. Verdivurderingane byggjer på ei kvalitativ vurdering med grunnlag i fagleg kunnskap og verdikriteria i tabellen. Det skal ikkje nyttast mellomkategoriar som for eksempel middels til stor verdi, men nyttast verdipil til å plassere eit område i øvre eller nedre sjikt av ein verdikategori.

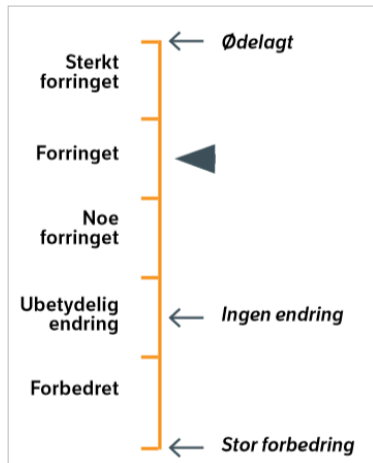
Verdi ASPEKTER	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Visuelle kvaliteter	Delområde uten visuelle kvaliteter	Delområde med noen visuelle kvaliteter	Delområde med gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av lokal betydning	Delområde med særlig gode visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av regional betydning	Delområde med unike visuelle kvaliteter, eller kvaliteter av nasjonal og/eller internasjonal betydning
Helhet Variasjon	Delområde med dårlig balanse mellom helhet og variasjon	Delområde med mindre god balanse mellom helhet og variasjon	Delområde med god balanse mellom helhet og variasjon	Delområde med særlig god balanse mellom helhet og variasjon	Delområde med unik balanse mellom helhet og variasjon
Særpreg	Delområde uten særpreg	Delområde med lite særpreg	Delområde med særpreg	Delområde med stort særpreg	Delområde med svært stort særpreg
Byform Bystruktur	Delområde der byformen/ bystrukturen er fragmentert/ sprengt/ ødelagt	Delområde der byformen/ bystrukturen er noe fragmentert	Delområde med god byform/ bystruktur	Delområde med særlig god byform/ bystruktur	Delområde med en unik byform/ bystruktur
Arkitektur	Bebyggelse, bygninger, byrom, infrastruktur og landskap mangler sammenheng. Er dårlig tilpasset byens skala	Bebyggelse, bygninger, byrom, infrastruktur og landskap danner tilsammen mindre gode og/eller lite lesbare omgivelser. Er mindre godt tilpasset byens skala	Bebyggelse, bygninger, byrom, infrastruktur og landskap danner tilsammen gode og lesbare omgivelser. Er tilpasset byens skala	Bebyggelse, bygninger, byrom, infrastruktur og landskap danner tilsammen særlig gode og lesbare omgivelser. Er godt tilpasset byens skala	Bebyggelse, bygninger, byrom, infrastruktur og landskap danner tilsammen unike og lesbare omgivelser. Er svært godt tilpasset byens skala
Totalinntrykk	Delområde der landskap og bebyggelse/ anlegg til sammen gir et dårlig totalinntrykk	Delområde der landskap og bebyggelse/ anlegg til sammen gir et noe redusert totalinntrykk	Delområde der landskap og bebyggelse/ anlegg til sammen gir et godt totalinntrykk	Delområde der landskap og bebyggelse/ anlegg til sammen gir et spesielt godt totalinntrykk	Delområde der landskap og bebyggelse/ anlegg til sammen gir et unikt totalinntrykk
Sjeldenhet Representativitet ⁴¹			Delområdet inngår i landskapstyper som er fåtallig/sjeldne regionalt	Delområdet inngår i landskapstyper som er fåtallig/sjeldne nasjonalt	
Forvaltningsprioritet/ Prioriterte landskapsområder ^{42,43}			Delområdet har kvaliteter av lokal og/eller regional betydning	Delområdet har kvaliteter av regional og/eller nasjonal betydning	Delområdet har kvaliteter av nasjonal og/eller internasjonal betydning

Figur 3 Tabell for vurdering av landskapsverdi. Handbok V712 (2018), Statens vegvesen.

Figur 4 Verdipil skal nyttast for å plassere eit område på verdiskalaen.

Kva påverknad tiltaket vil ha vert vist med skala i figur under:

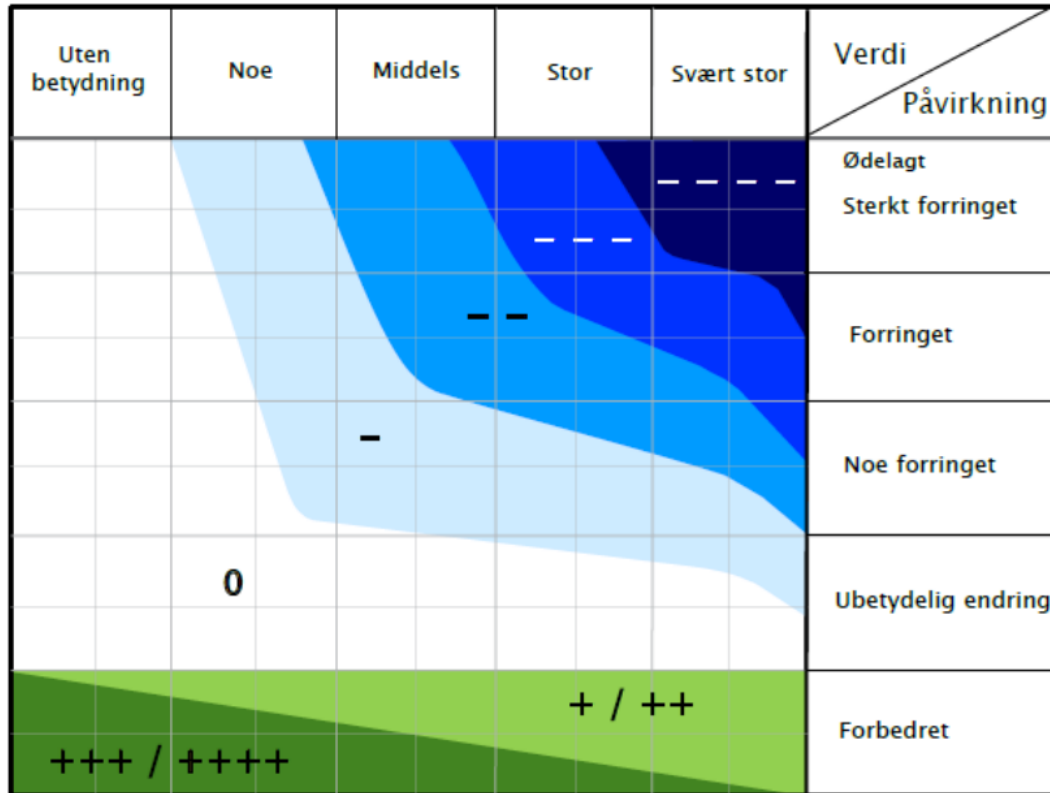
Figur 5 Skala for vurdering av påverknad. Handbok V712 (2018), Statens vegvesen.

Tabell for vurdering av påverknad er vist under:

Tiltakets påvirkning	Forankring og lokallisering	Landskaps- og terrenginngrep	Skala	Linjeføring	Arkitektonisk utforming
Ødelagt/ sterkt forringet	Tiltaket er ikke forankret, medfører uheldig fragmentering, eller bryter i stor grad med landskapsbildets karakter	Tiltaket medfører en stor endring i landskapet, eller medfører svært skjemmende inngrep	Tiltaket dominerer i stor grad over landskapets skala	Tiltaket har svært dårlig rytme, er preget av knekk, sprang, har en svært uheldig romkurve	Tiltaket fremstår helt uten arkitektonisk helhet, har svært dårlig design
Forringet	Tiltaket er dårlig forankret, medfører fragmentering, eller bryter med landskapsbildets karakter	Tiltaket medfører skjemmende inngrep	Tiltaket dominerer over landskapets skala	Tiltaket har dårlig rytme, er preget av knekk, sprang, en uheldig romkurve	Tiltaket fremstår i liten grad som en arkitektonisk helhet, har dårlig design
Noe forringet	Tiltaket er noe forankret, medfører noe fragmentering, eller bryter i en viss grad med landskapsbildets karakter	Tiltaket medfører noe skjemmende inngrep	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala	Tiltaket har noe dårlig rytme, er noe preget av knekk, sprang, en uheldig romkurve.	Tiltaket fremstår i noen grad som en arkitektonisk helhet, har noe dårlig design
Ubetydelig endring	Tiltaket er forankret, medfører i liten grad fragmentering, eller bryter i liten grad med landskapsbildets karakter	Tiltaket medfører ikke skjemmende inngrep	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne	Tiltaket har god rytme, er uten knekk eller sprang, har en god romkurve	Tiltaket fremstår som en arkitektonisk helhet
Forbedret	Tiltaket er godt forankret, medfører ingen fragmentering, eller forsterker landskapsbildets karakter	Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller framhever denne	Tiltaket har særlig god rytme og romkurve som fremhever landskapsskulpturen	Tiltaket fremstår som en særlig god arkitektonisk helhet, har god design og materialkvalitet

Figur 6 Tabell for vurdering av påverknad. Handbok V712 (2018), Statens vegvesen.

Vurdering av påverknad på landskap byggjer på ei kvalitativ vurdering av endringar i den visuelle og estetiske opplevinga av landskapet som følgje av tiltaka i planen, med grunnlag i fagleg kunnskap og kriteria i metoden.

Figur 7 Konsekvensvifta. Konsekvens for eit delområde (landskapsområde) kjem fram ved å sjå verdi i x-aksen opp mot grad av påverknad i y-aksen. Alle skalaer er glidande. Frå handbok V712 (2018), Statens Vegvesen.

3.2. Definisjonar

Fagtemaet **landskapsbilete** handlar om landskapet sine romlege og visuelle eigenskapar og om korleis landskapet vert opplevd som fysisk form som særpregar eit geografisk område.

Ein **landskapstype** vert definert som eit geografisk område med heilskapleg visuelt preg og kjenneteikna av ei bestemt og karakteristisk fordeling av store landformer, naturstrukturar og andre landskapselement.

Landskapskarakter vert definert av korleis romlege og visuelle eigenskapar spelar saman med landskapselement og bestemt av kva landskapselement som har mest å seie for korleis ein opplever landskapet, som topografiske hovudformer, romlege eigenskapar (landskapsrom), naturskapte visuelle eigenskapar og nøkkelement, vegetasjonsbilete, arealbruk, byform og arkitektur, og menneskeskapte visuelle eigenskapar og nøkkelement.

Med **delområde** meiner ein eit heilskapleg landskapsområde som skil seg frå andre og tilgrensande delområde basert på landskapskarakter.

3.3. Plan-, influens- og utredningsområde

Planområdet er området innanfor planens grenser som fysisk kan bli råka av tiltaket. Vi har nytta plangrensa nytta ved planoppstart som utgangspunkt.

Influensområdet utgjør eit større område utanfor sjølve planområdet, som vert råka indirekte og /eller visuelt av tiltak.

Tiltaksområdet er område som vert direkte påverka av arealbeslag ved den planlagde utbygginga, t.d. anleggsvegar, linjenett, kablar og riggområde som er kjende på dette tidspunktet.

Utgreiingsområdet er plan- og influensområdet samla.

3.4. Grunnlag

«Silingsrapport Fv. 564 Fløksand-Vikebø» og vurderingane som er gjort i denne har vore utgangspunktet for utgreiinga, der landskapsvurderingane i silingsrapporten er blitt revidert og tilpassa til reguleringsplannivået etter synfaring av området og optimalisering av veglinjene frå silingsrapporten.

Utgangspunktet for inndeling i landskapsområde er landskapstypeinndelinga i NiN-landskap og rapporten «*Verdivurdering av landskap i Hordaland fylke*», Aurland Naturverkstad rapport 07-2011 (sjå og kapittel 3.1).

NiN landskap er eit nasjonalt heildekkande kartleggingssystem på landskapstypenivå som skildrar landskapsvariasjon eller mangfald av landskapstypar i Norge på eit overordna nivå tilpassa kartmålestokk 1:50 000. Systemet er offentleggjort i 2019, men karttenesta er førebels lite tilgjengeleg for bruk.

Hordaland fylkeskommune fekk i perioden 2009-2011 utarbeida fylkesdekkande kartlegging av landskap etter metodikken kalla Nasjonalt referansesystem for landskap utvikla av NIJOS (Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, nå Institutt for skog og landskap). Referansesystemet er basert på romleg landskapskartlegging tilpassa tre skalanivå; 1) nasjonale landskapsregionar, 2) underregionar og 3) landskapsområde basert på landskapstypeinndeling. Nivå 3 tek, lik NiN landskap, utgangspunkt i kartlegging i målestokk 1:50 000. Denne målestokken er vurdert som veleigna for å synleggjere innhald og variasjon i landskap på lokalt, dvs. kommunalt, nivå.

Verdivurderinga gjort i denne kartlegginga gir ein relativ verdi for dei kartlagde landskapsområda basert på representativitet og førekomst i Hordaland fylke og nyttar ein 5-delt skala:

1. Landskap med få verdiar
2. Vanlig førekomande landskap i lokal samanheng
3. Middels verdi – vanlig førekomande i regional samanheng, og/eller over gjennomsnittet lokalt
4. Stor verdi – Landskap med verdi over gjennomsnittet i regional samanheng
5. Svært stor verdi – landskap av nasjonal betydning.

I tillegg er kjerneområde landbruk, temaplan til kommuneplan 2012- 2016 og vernegrunnlaget og forvaltningsplan for Rylandsvassdraget nytta som kunnskapsgrunnlag.

4. LANDSKAP I UTGREIINGSOMRÅDET

4.1. Overordna landskapskarakter

Planområdet ligg på Holsnøy i Meland nord for Bergen. Området er ein del av bergartsformasjonen Bergensbogane og alle landskaps- og terrengformer er sterkt prega av Bergensbogane si strøkretning, som her går nordvest-søraust. Låglandsvassdraget Rylandselva ligg sentralt på øya og dominerer indre delar av øylandskapet med fleire store vatn omgitt av låge åsar og kystfjell. Vassdraget har utløp til Herdlefjorden gjennom Rylandselva ved Vikebø i nordvest. Skoggrensa går 250 - 300 moh. og høgaste punkt, Eldsfjellet, ligg berre 324 moh. Det nakne Eldsfjellet står i sterk kontrast til det frodige og grønne skogs- og kulturlandskapet som omgir vatna. Storavatnet på 10 moh., utgjør den sentrale delen av vassdraget. I vest ligg Herdlefjorden, som er eit mellomskala fjordløp med tydeleg strøkretning som del av Bergensbogane. Så langt mot nord vert åssidene som avgrensar fjordløpet stadig lågare mot ein meir kyst- og skjerdgardsprega ytre del.

Figur 8 Planområdet ligg mellom Herdlefjorden i vest og ås- og vassdragslandskapet i indre delar av Holsnøy i aust. Det nakne Eldsfjellet er eit markant landemerke i nordaust.

4.1.1. Landskapstype NiN landskap

Planområdet ligg i eit område karakterisert som landskapstypen «*skjermet indre slakt til småkupert kystslettelandskap med tett bebyggelse*».

Landskapstypen karakteriserer kystnært landskap innafor den mest opne og vêreksponerte kysten, ofte på innsida av større øyer eller i starten av fjordarmar. Terrenget er middels kupert og vekslende med vassdrag. Landskapet er tydeleg prega av menneskeleg arealbruk. Busetnad kan vere tett eller meir spreidd og jordbruksprega, men sjeldan jordbruksdominert.

Vegetasjonsbiletet høyrer til i boreonemoral bioklimatisk sone, klart oseanisk seksjon, men har lite våtmarkspreg.

Figur 9 Utsnitt frå NiN landskap.

4.1.2. Verdivurdering av landskap i Hordaland fylke 2011

Planområdet høyrer til i landskapsregion 21, Ytre fjordbygder på Vestlandet, underregion 22 Bergensbogane. Dei karakteristiske Bergensbogane dannar retningane i dei topografiske hovudformene som Herdlefjorden og systemet av små og store dalformer, vassdrag og åsryggar i nordvest-søraustleg retning.

Søre del av planområdet ved Fløksand og Leiro, er del av to landskapsområde:

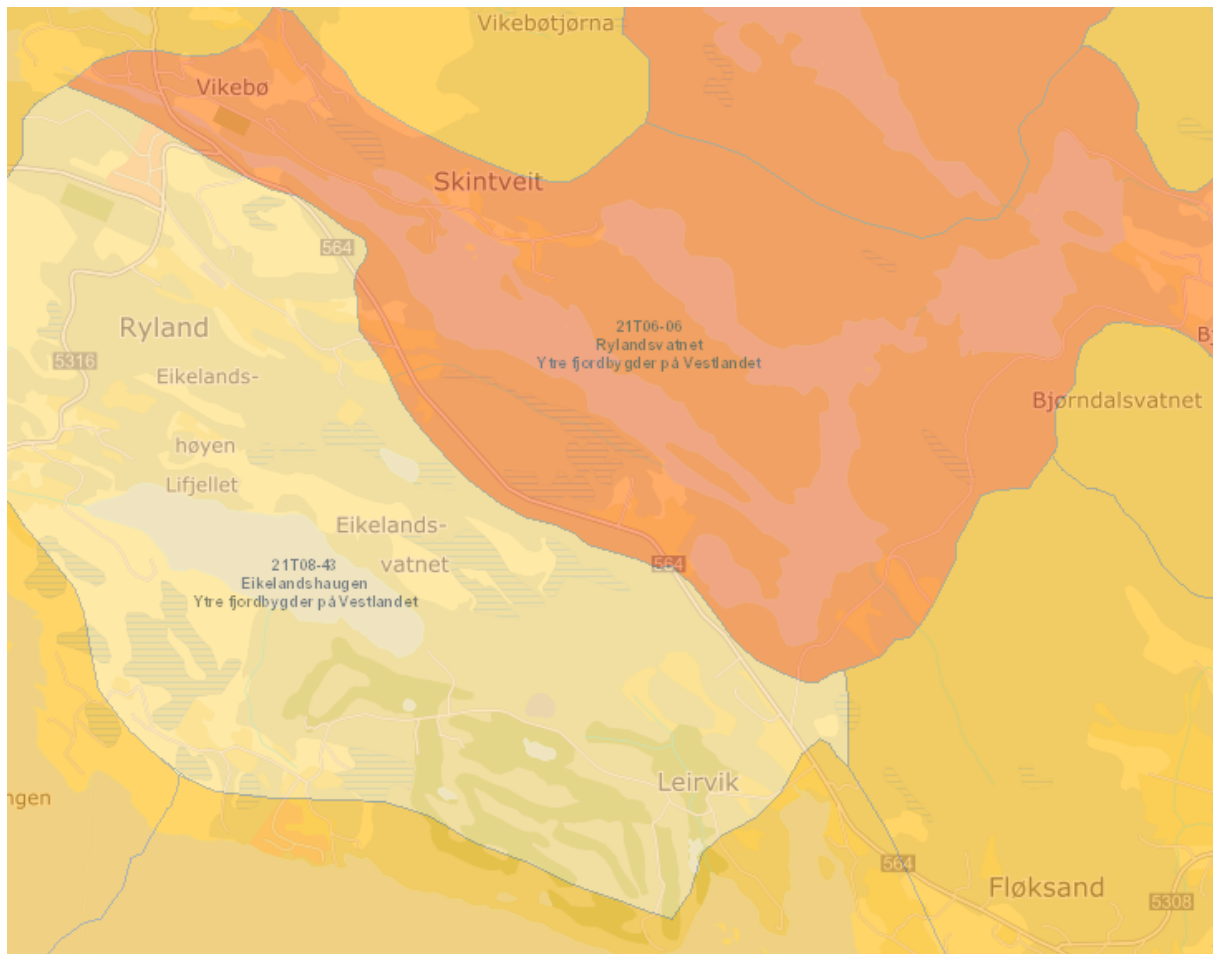
Landskapsområde Brakstad-Meland: Landskapstype sprekkedal med open og vid dalbotn, samanhengande jordbruksområde med velhalde kulturlandskap. Middels verdi.

Landskapsområde Herdlefjorden: Landskapstype middels breie fjordløp. Låge fjordsider med småkuperte åsar som vekslar mellom naturprega og jordbruksprega strekk. Middels verdi.

Vidare nordover er planområdet del av følgjande to landskapsområde:

Landskapsområde Rylandsvatnet: Landskapstype vågsvatn. Typisk vågsvatn med vekslende romlege samanhengar. Små grender med velhaldne kulturlandskap, gardsbygningar og gras-/beitemarkar ned mot vatnet i veksling med skogslandskap. Del av verna vassdrag Rylandselva, som i tillegg omfattar det meir storskala landskapsområdet kring Storavatnet. Stor verdi.

Landskapsområde Eikelandshaugen: Landskapstype åslandskap. Småkupert åslandskap med veksling mellom open kysthei og furuskog, småskala jordbruksområde og opne myrar. Sør for Eikelandsvatnet er store delar av området utbygt til golfanlegg. Vanleg førekomande landskap.

Figur 10 Utsnitt frå kartivest som syner inndeling og verdisetting av delområde i området Fløksand-Vikebø.
Kjelde: https://kart.hfk.no/gismobile_nw/?viewer=kartivest_rik

4.1.3. Verna vassdrag 059/1 Rylandselva og Forvaltningsplan for Rylandsvassdraget

Rylandsvassdraget vart verna gjennom verneplan V i 2005 og omfattar fleire store og små vatn der dei største er Storavatnet 10 moh, Bjørndalsvatnet 10 moh, og Rylandsvatnet 9 moh. Nedbørsfeltet er på i alt 25,2 km² og dekker ca. 1/3 del av kommunen sitt areal, med ei samla strandlinje er ca. 41 km. Høgaste partiet i nedbørsfeltet er landemerket Eldsfjellet i vest på 324 moh, men også andre toppar som Brakstadjellet på 318 moh i søraust og Gaustadjellet på 317 moh i nordaust er godt synleg frå ulike delar av verneområdet. Frå vernegrunnlaget:

«Storskalalandskapet i vassdraget er relativt flatt, bortsett fra Eldsfjellet i vest som utgjør et markant landskapselement i regional sammenheng. Landskapsmessig er det flere distinkte rom ved det kupperte landskapet rundt Meland, det relativt flate innsjølandskapet sentralt i Rylandsvassdraget og kystfjellspartiet ved Eldsfjellet.

Særpreget er et åsete landskap rundt et velutviklet innsjøsystem. Påvirkning av kulturlandskap er svært lite. Overgangen fra skog- og innsjølandskapet til det mer nakne Eldsfjellet er også et viktig landskapstrekk i vassdraget.

De mest framtreddende landskapselementene i vassdraget er Storavatnet sentralt i vassdraget og Eldsfjellet i vest. Sistnevnte er også et framtreddende element, som er viktig i større landskapsmessig sammenheng.»

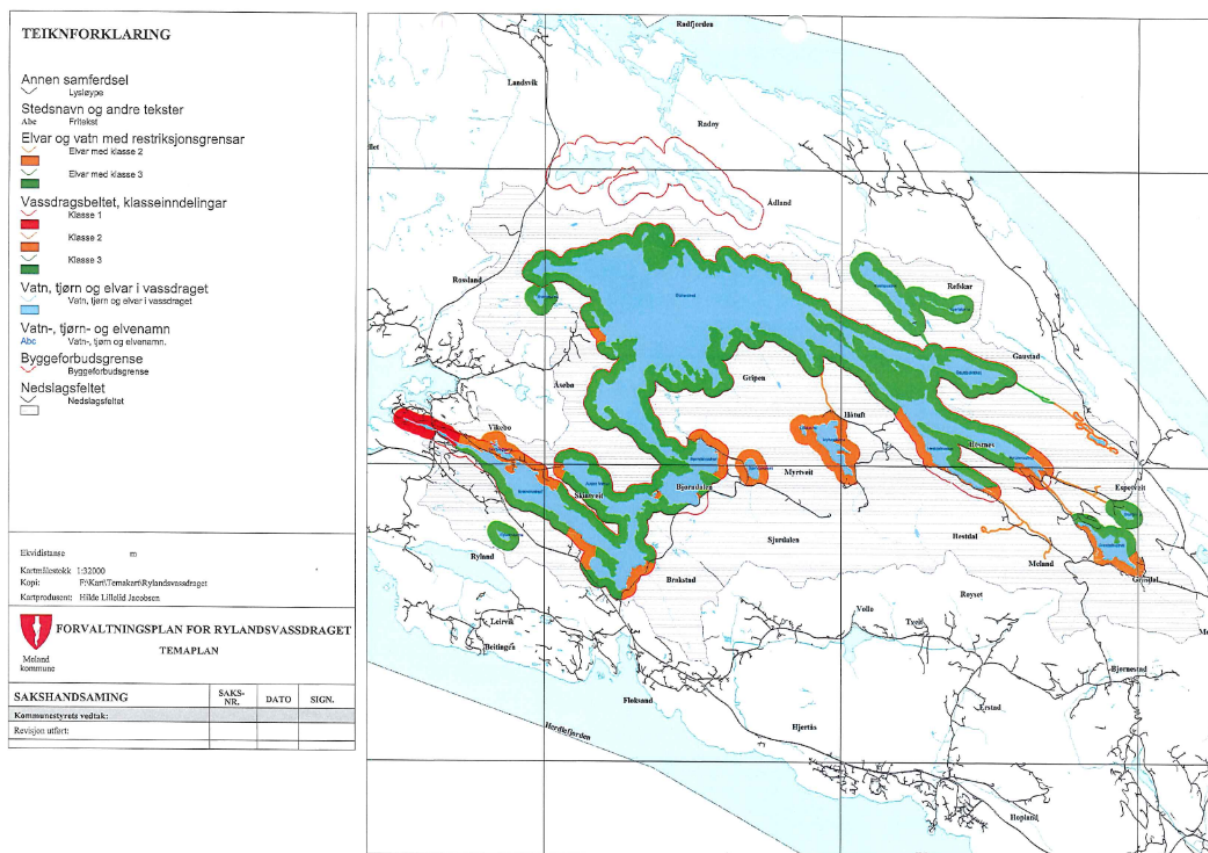
Vestre delar av nedbørsfeltet med Rylandsvatnet og vassdraget sitt utløp i Rylandselva ved Vikebø er vurdert å ligge innafør influensområdet til fylkesvegen. Rylandsvatnet er i verneplanen klassifisert til å ha lokal verneverdi.

Forvaltningsplanen for vassdraget skildrar landskapet som relativt flatt, men med distinkte romdanningar kring vatna. Dei mest markante landskapselementa er dei største fjella og vatna, som alle ligg aust for Rylandsvatnet. Vidare peikar forvaltningsplanen på at kulturlandskapa generelt er mindre synlege i dette vassdraget, samanlikna med andre kystvassdrag der kulturmarker ofte er vesentleg større delar av nedbørsfeltet. Vassdragsbeltet kring Rylandsvatnet er mellom dei mest påverka i vassdraget, med større delar av vassdragsbeltet i forvaltningsklasse 1 og 2:

Klasse 1 er vassdragsbelte i og ved byar og tettstader som kan ha stor verdi for friluftslivet, og er den minst strenge klassen. Størsteparten av utløpet frå Rylandsvatnet, Rylandselva, er omfatta av denne klassen.

Klasse 2 er vassdragsbelte med moderate inngrep i sjølve vassstrengen, og omfattar område der det vert drive landbruk, skogbruk og der det er hus og hytter. Strandsona mellom Rylandsvatnet og Bjørndalsvegen ved Eidet, samt strandsona mellom Steinberget og Rylandsvatnet som er prega av hus, hytter, kulturmark og naust er omfatta av denne klassen.

Klasse 3 er den strengaste klassen, og omfattar strandsone lite rørt av menneskeleg aktivitet og inngrep. Klassen omfattar store delar av vassdraget, og mellom anna strandsona mellom Eidet og Steinberget, og vidare nord for Steinberget og fram til utløpet av Rylandsvatnet mot Rylandselva. I desse områda bør det ikkje skje nye inngrep eller aktivitetar som endrar naturtilstanden i vassdragsbeltet. Delar av eksisterande fylkesveg ligg innafør vassdragsbeltet i denne klassen.

Figur 11 Temakart med arealdifferensiering som syner inndeling av strandsona i Rylandsvassdraget i tre forvaltningsklassar. Meland kommune 2007.

4.1.4. Kjerneområde kulturlandskap (temaplan til kommuneplan 2012- 2016)

Temaplanen omfattar kartlegging av kjerneområde landbruk, kjerneområde kulturlandskap og kjerneområde skog. I denne sammenhengen er kulturlandskap aktuelt.

Kriteria for kulturlandskap i temaplanen:

- 1) Landskap prega av aktivitet knytt til landbruk
- 2) Både historiske driftsformer og meir moderne landbruk kan skape verneverdige landskap
- 3) Samanhengande og tydelege landskapsrom
- 4) Kulturmiljø (bygningssmasse, vegar, bakkemurar) er synleg og i god stand og av ei viss utstrekning
- 5) Einskildkulturminne i særskild god stand, eller av ein særskild verdfull type
- 6) Gråstein som byggematerial
- 7) Historisk interessante driftsformer (lynghei/utegangar)

Ryland (Skintveit og Åsebø). Særleg Åsebø har flott kulturlandskap, samanhengande fint landskapsrom, fine detaljar, god stelt. Men og Skintveit har fint kulturlandskap særleg beitemarka. Ryland er under endring til bustadområde, likevel eit fint trekk i landskapet ned mot Rylandsvassdraget.

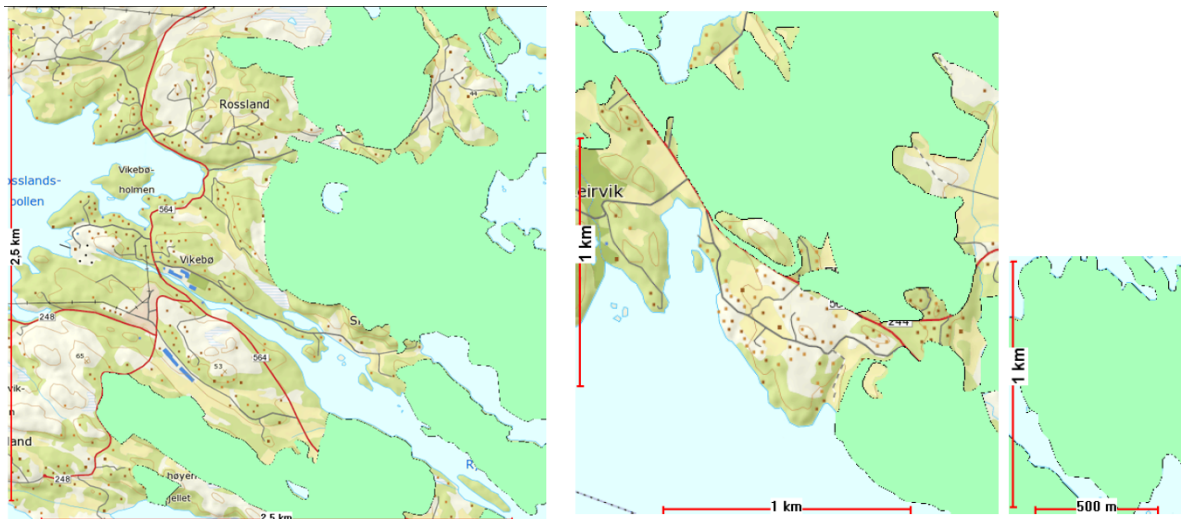
Vurdering: Viktige kulturlandskap både med omsyn til vassdraget, men og som opne landskap i eit elles skogprega område

Konklusjon: Åsebø og Skintveit kjerneområde kulturlandskap

Fløksand. Ope og fint landskapsrom ved Leirvika, havstrand, mykje nytta friluftsområde. Fleire fine tun med fine bygningsdetaljar. Godt skjøtta beiteområde

Vurdering: Fint og viktig kulturlandskap, med havstrand, viktig opplevingsområde for allmenta. Velstelt gamle bygningar

Konklusjon: Kjerneområde kulturlandskap

Figur 12 Illustrasjon til venstre viser avgrensing av kjerneområde Ryland. Illustrasjon til høgre viser kjerneområde Fløksand.

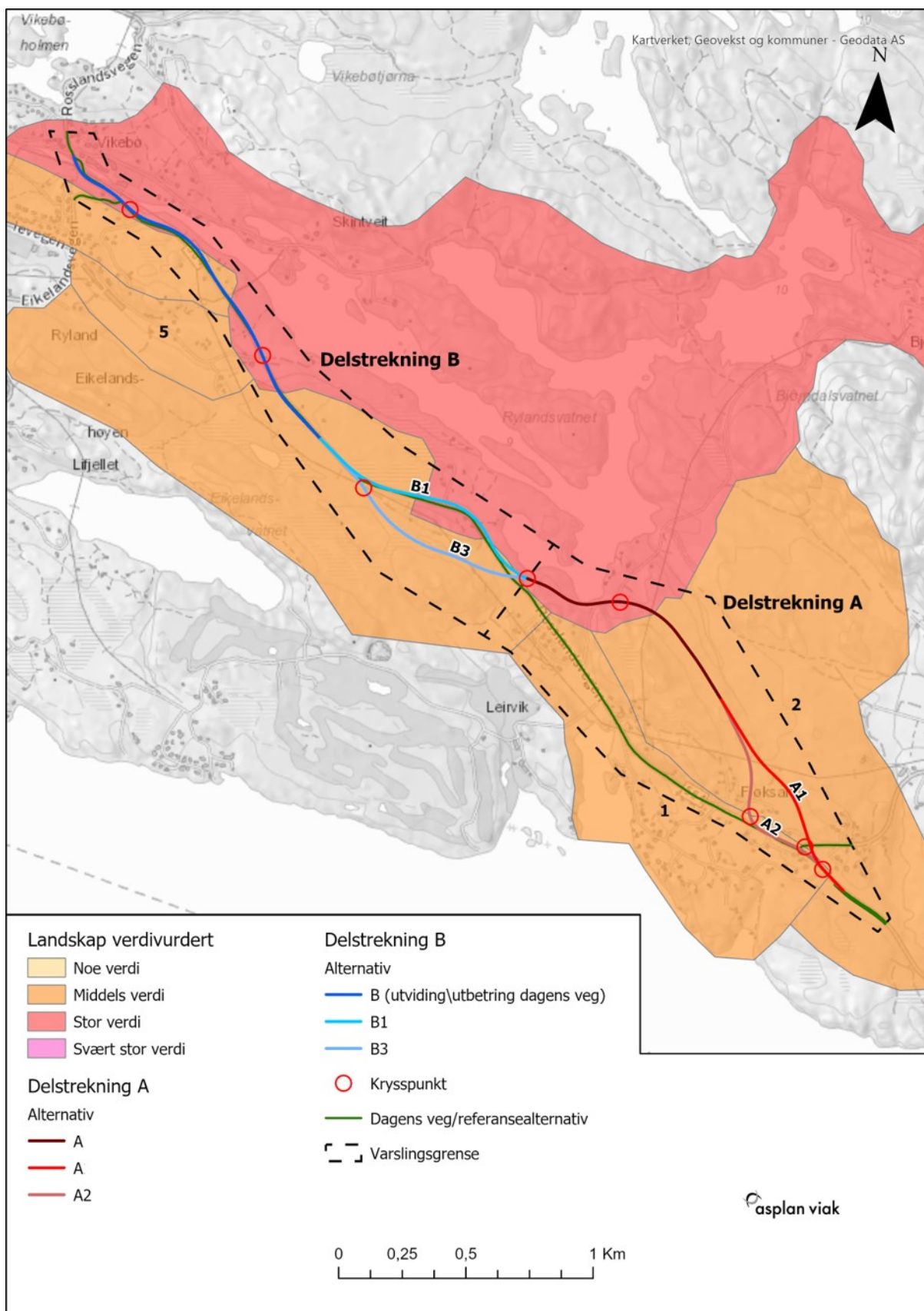
4.2. Inndeling i delområde. Verdi

Inndeling av delområde byggjer på inndelinga i landskapstype frå verdivurdering av landskap i Hordaland, samt silingsrapporten frå 2018.

Det er gjort justeringar i forhold til eit meir detaljert kartleggingsnivå samt oppdatert versjon av handbok V712 (2018). Nordre del av planområdet ved Ryland og Vikebø var heller ikkje med i silingsrapporten. Delområda Ryland og Rylandshøgda er derfor kome til som delområde L5 og L6.

Vidare er inndeling i delområde med heilskaplege karaktertrekk og verdi gjort heildekkande for plan- og influensområdet for å få fram kva samanheng landskapet vert vurdert å vere del av. Delområda strekker seg derfor ut over planområdet.

Nr.	Namn	Verdi	Kortfatta landskapskarakter
L1	Fløksand	Middels	Vestvendt, lågtliggende landskap opnar seg mot Herdlefjorden med heilskapleg og velhalde kulturlandskap kjerneområde kring den meir småskala Leiro/Leirvika.
L2	Eidshaugane-Brakstadmarka	Middels	Skogkledd ås- og dallandskap med småskala, vekslande åsryggar og sprekkedalar med myr.
L3	Rylandsvatnet	Stor	Del av heilskapleg og storskala vassdragslandskap i veksling omgitt av vekslande busetnad, opne kulturmarker og tett skog.
L4	Grønåsen-Eikelandshøyen	Middels	Skogkledd åslandskap med småskala, vekslande åsryggar og sprekkedalar med myr.
L5	Ryland	Middels	Heilskapleg kulturlandskap med eldre gardstun, steingardar, bakkemurar, og grasmark og beiter som inngår i ein samanheng med delområde L3 Rylandsvatnet.
L6	Rylandshøgda	Middels	Småkupert skogsås med nyare bustadfelt og eldre, meir spreidd bygde bustader i varierende alder.

4.2.1. Delområde L1 Fløksand

L1 Fløksand

Fløksand er ei jordbruksgrænd som opnar seg mot Herdlefjorden i sør-vest og den topografiske hovudforma er karakterisert av dette middels breie fjordløpet avgrensa av låge, kuperte åssider. Mot aust grensar Fløksand mot Eidshaugane (50-60 moh) og Brakstadmarka, som strekker seg inn mot det karakteristiske Brakstadfjellet (317 moh). Frå knausar og kollar ser ein Herdlefjorden og Leirvika, mens sjølve fjorden er mindre synleg frå kystsletteflatene.

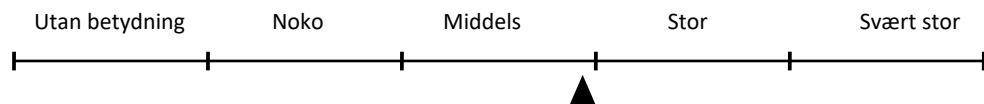
Området er karakterisert av eit heilskapleg og ope jordbrukskulturlandskap med grasmark og beiter i mosaikk med gardstun, åkerholmar med skogsholt, og bustadhus og hytter av ulik alder. Jordbrukslandskapet ligg kring 20 moh og strekker seg ned mot Leirvika og Leiro og vidare nordover mot avgrensing i tuna på dei låge kollane like sør for Hundetjørna. Nord for desse vert siktlinene og den visuelle kontakten med Leirvika og Herdlefjorden brotne. Dagens fylkesveg ligg naturleg i terrenget langs foten av åsane i aust.

Figur 14 Kulturlandskap på Fløksand sett mot Leirvika og Herdlefjorden (skimtar så vidt fjorden gjennom trea i venstre biletkant).

Landskapsbiletet i delområde Fløksand er karakterisert av Herdlefjordens fjordløp og avgrensing, og eit meir småskala og heilskapleg kulturlandskap med gardsmiljø som utgjør områdets menneskeskapte nøkkelement. Området vekslar mellom lange siktlinjer til fjorden, og kortare siktlinjer innanfor delområdet, og har gode visuelle kvalitetar. Busetnad, landskap og veg gir gode og lettlesne omgjevnader med god balanse mellom skala, heilskap og variasjon i landskapet.

Delområde L1 Fløksand er vurdert til å ha **middels verdi** mot stor verdi.

4.2.2. Delområde L2 Eidshaugane-Brakstadmarka

L2 Eidshaugane - Brakstadmarka

Eidshaugane og Brakstadmarka er eit skogkledd ås- og dallandskap som ligg mellom jordbrukslandskapa på Fløksand i vest og Brakstad med Brakstadfjellet i aust, og Rylandsvatnet i nord. Området har småskala, vekslende åsryggar og sprekkedalar i lengderetning nordvest-søraust. Eidshaugane og Brakstadmarka er skilt av det største daldraget der ei større myr går over i ein bekk som renn mot Rylandsvatnet.

Vegetasjonsbiletet er dominert av naturleg furuskog på skrinne område og åsryggane, og myrer med meir eller mindre skogspreg i dalsøkk. Overgangssonene mellom desse er prega av blandingsskog med innslag av granplantefelt. Dei småskala terrengformene gir saman med skogen korte siktlinjer og i liten grad romdanningar.

Mot Fløksand og langs Vestbygdvegen ligg det nokre små klynger av bustadhus og hytter i skogsterrrenget. Frå Brakstad går det turveg mot Rylandsvatnet. To kraftlinjer gir rette, opne strekningar i skogen på tvers av terrengformene.

Figur 15 Skråfoto frå 3d-modell som syner Skogsområdet Eidshaugane og Brakstadmarka omgitt av Fløksand (til venstre), Brakstad (til høgre) og Rylandsvatnet (øvre biletkant).

Landskapsbiletet i delområde Eidshaugane-Brakstadmarka er karakterisert av vekslende terrengformer, tett skog og myr. Landskapet er typisk og vanleg for området, med god heilskap.

Delområde L2 Eidshaugane-Brakstadmarka er vurdert til å ha **middels verdi**.

4.2.3. Delområde L3 Rylandsvatnet

L3 Rylandsvatnet

Rylandsvatnet inngår i eit større vassdragsystem med fleire små og store vatn omgitt av låge skogsåsar i veksling med små grender med opne jordbrukslandskap. Den topografiske hovudforma er karakterisert av dette vassdragsystemet sine kileforma vågar og vatn i Bergensbogane sin nordvest-søraustre retning, og vassflata på k+9 er det dominerande og romdannande landskapselementet.

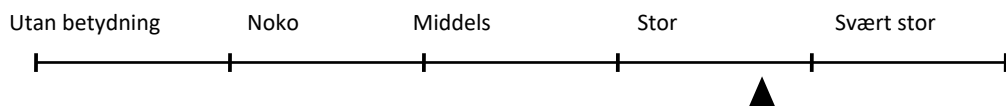
Området er karakterisert av eit heilskapleg og storskala vassdragslandskap i veksling med småskala vågsvatn, opne kulturmarker og tett skog som gir vekslende romopplevingar. Strandlina er buktande og vekslar mellom bratte sva, tett skog, opne kulturmarker, og små grender med bustadhus og hytter. Lengst sør ved Eidet er delområdet avgrensa mot Fløksand med bratte skogkledde åssider mot Eidshaugane og Smååsane, mens det ved Steinberget og Ryland vidar seg ut med lange, opne siktlinjer mellom opne kulturmarker og vatnet. Furuskog dominerer skrinne kollar, i veksling med planteskog av gran i åssidene. Vatnet smalnar av og har utløp i Rylandselva lengst nord mot Vikebø. Ved Vikebø vert busetnaden tettare, og skulen og ungdomshuset står tett på elva. Dagens fylkesveg ligg naturleg i terrenget langs foten av åsane vest for vatnet. Lengst nord mot Vikebø ligg både fylkesvegen og krysset med Eikelandsvegen/levegen innafor landskapsområdet.

Figur 16 Rylandsvatnet ved Eidet(til venstre). Rylandselva sett sørover frå steinbrua (til høgre).

Rylandsvatnet inngår i varig verna vassdrag der landskap er eit av verneomsyna, og har kvalitet av regional og nasjonal betyding som representant for norske kystvassdrag. Landskapet har særleg gode visuelle kvalitetar med god balanse mellom heilskap og variasjon, og den busetnaden som finst er godt tilpassa skala og form i det småkuperte terrenget som omgir vatnet.

Delområde L3 Rylandsvatnet er vurdert til å ligge i øvre del av **stor verdi**.

4.2.4. Delområde L4 Grønåsen-Eikelandshaugen

L4 Grønåsen-Eikelandshaugen

Delområde Grønåsen-Eikelandshaugen er eit skogkledd åslandskap som ligg mellom jordbrukslandskapa og golfbana på Fløksand i sør, Ryland i nord, Eikelandsvatnet i vest og Rylandsvatnet i aust. Området har småskala, vekslande åsryggar og sprekkedalar i lengderetning nordvest-søraust. Vestsidene av åsane er bratte, medan austsidene er noko slakare. Grønåsen på vel 60 moh og Eikelandshaugen på 82 moh er dei høgaste toppane. Mellom åsane ligg våtmarksområde med myr og tjern, der Hundetjørna (ca. 15 moh) og det litt større Rylandstjørna (ca. 17 moh) er dei mest markerte.

Vegetasjonsbiletet er dominert av naturleg furuskog og lynghei på åsryggane, med meir blandingsskog mot kulturmarkene og ein del granfelt i åssidene. Dei småskala terrengformene gir korte siktlinjer og mange små romdanningar.

Eigedomen Elverhøy (under Ryland gnr. 43/10) ligg innfor delområdet, på vestsida av Steinberget, og er opphavleg eit utmarksstykke på Steinbergsletta. Kring tunet er noko ope grasmark som er delvis i gjengroing, og nord for tunet er det hogd eit større granfelt.

Figur 17 Tunet Elverhøy (til venstre). Delvis uthogd granplantefelt nord for Elverhøy (til høgre).

Landskapsbiletet i delområde Grønåsen-Eikelandshaugen er karakterisert av vekslande terrengformer, tett skog og myr. Landskapet er typisk og vanleg for området, med god heilskap.

Delområde L4 Grønåsen-Eikelandshaugen er vurdert til å ligge i nedre del av **middels verdi**.

4.2.5. Delområde L5 Ryland

L5 Ryland

Ryland er eit heilskapleg jordbrukslandskap som strekker seg austover i sprekkedalen mellom Rylandshøgda og Eikelandshaugen og heilt ned mot Rylandsvatnet. Koplinga mot Rylandsvatnet gir lange siktlinjer, mellom anna ser ein det karakteristiske Brakstadfjellet i sør sjølv frå enkelte lågtliggande delar, sjølv om sprekkedalen gir ein langt mindre skala enn for eksempel på Fløksand.

Området er karakterisert av eit heilskapleg og ope jordbrukskulturlandskap med grasmark, beiter, steingardar og bakkemurar og eldre gardstun. Området danner ein glidande overgang mellom skogsåsane i sør og vest og den tettare busetnaden på Rylandshøgda og Vikebø i nord. Lengst nordvest ligg enkelte nyare bustadhus og eit nedlagt gartneri. Dagens fylkesveg går gjennom kulturlandskapet i overgangen mot delområde L3 Rylandsvatnet.

Figur 18 Gardstun i kulturlandskapet på Ryland.

Landskapsbiletet i delområde Ryland er karakterisert av sprekkedalen sin avgrensing mot åsane omkring og samanhengen med Rylandsvatnet, og eit meir småskala og heilskapleg kulturlandskap med gardsmiljø som utgjer området menneskeskapte nøkkelelement. Området har gode visuelle kvalitetar der busetnad, landskap og veg gir omgjevnader med god balanse mellom skala, heilskap og variasjon i landskapet.

Delområde L5 Ryland er vurdert til å ha **middels verdi**.

4.2.6. Delområde L6 Rylandshøgda

L6 Rylandshøgda

Rylandshøgda er ein småkupert skogsås opp mot 50 moh mellom kulturlandskapet på Ryland og Rylandselva. Retninga følgjer det karakteristiske nordvest-søraustre ås- og dalsystemet i planområdet.

Delar av åsen er spreidd bygd med bustader i varierende alder. Nordre del er tettare bygd med nyare bustadfelt. Heile nordre del av åsen er avsett til bustad med krav om områderegulering i gjeldande KPA, og skogsåsen vil endre karakter på sikt. Vest for åsen ligg idrettsanlegg og barnehage, og på austsida av Rylandselva ligg Vikebø med skule og andre tettstadfunksjonar. Området er knytt saman med veg og gangveggar som på grunn det bratte terrenget svingar seg opp åssidene. Dagens fylkesveg 564 ligg naturleg i foten av åsen i overgangen mot delområde L3 Rylandsvatnet.

Området er karakterisert av den topografiske hovudforma som er det småkuperte åslandskapet, og arealbruken som er i endring mot ein meir tettbygd, men likevel småskala bustadstruktur.

Figur 19 Skråfoto frå 3d-modell som syner Rylandshøgda omgitt av Ryland i sør og vest (nede til venstre) og Rylandsvatnet/Rylandselva og Vikebø i aust og nord (høgre biletkant).

Landskapsbiletet i delområde Rylandshøgda er karakterisert av skogsåsen med eldre og nyare bustadmiljø. Området har normalt gode visuelle kvalitetar der busetnad og veg er tilpassa tettstaden og landskapet sin skala, og blir ein del av grenda Vikebø.

Delområde L6 Rylandshøgda er vurdert til å ha **middels verdi**.

5. OMTALE AV KONSEKVEN SAR

Vurdering av tiltaket sin påverknad og konsekvens vert gjort ved å samanlikne med *referansealternativet*. Referansealternativet skal alltid ha konsekvensgrad 0.

5.1. 0-alternativet/referansealternativet

Referansealternativet skal alltid ha konsekvensgrad 0 i konsekvensutgreiingar, slik at ulike alternativ vert samanlikna positivt eller negativt mot noko nøytralt. I dette prosjektet må det understrekast at for referansealternativet vil tilhøva ved Leiro utgjere ein alvorleg fare med potensielt uakseptable konsekvensar for miljø og samfunn. I tillegg er ikkje dagens veg dimensjonert for forventta trafikkkauke i analyseperioden. 0-alternativet vil uansett ikkje verte endra i framskrivingsperioden pga. situasjonen ved Leiro.

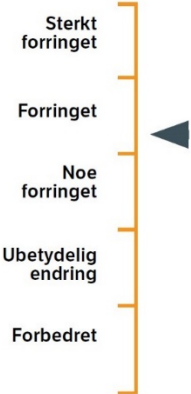
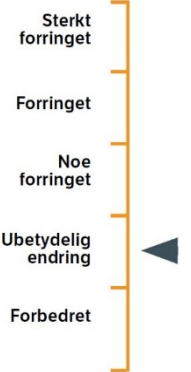
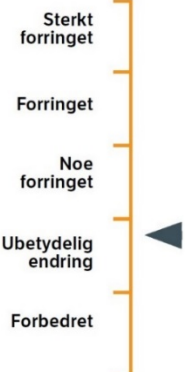
5.2. Alternativ A1 og A2

Del- område	Skildring av tiltaket	Verknad	Konse- kvens	Forklaring
L1 Fløksand	Sørleg del av tiltaket tek av frå eksisterande veg lengst sør på Fløksand og går mot ny trasé nordaust for Eidshaugane i retning mot Rylandsvatnet og Steinberget. Tiltaket omfattar utviding og heving av eksisterande veg heilt i ytterkanten av delområde Fløksand. Det er vurdert to ulike alternativ/variantar i starten av linja: A1 tek av frå eksisterande veg like sør for krysset med Vestbygdvegen på Fløksand. A2 følgjer eksisterande veg noko lengre og tek av like nord for krysset. Det må etablerast nye kryss med eksisterande veg.		0	A1 ligg berre så vidt innafor delområdet før vegen går vidare inn i delområde L2. Endringa er i hovudsak nytt kryss med dagens veg og ev mindre omlegging av avkøyrslar. Det vil ikkje endre landskapskarakter eller føre til fragmentering av landskap i delområdet.
			0/-	A2 følgjer eksisterande veg i ytterkanten av delområdet før vegen går inn i delområde L2. I tillegg til kryss med dagens veg gir varianten noko meir fylling mot dagens kulturmark langs veg. Den har såleis noko større negativ påverknad enn A1 , men sidan området er påverka av veg allereie og påverknaden er heilt i ytterkant av området vert endringa vurdert som ubetydeleg for Fløksand i begge variantar.

Del- område	Skildring av tiltaket	Verknad	Konse- kvens	Forklaring
L2 Eidshaugane-Brakstadmarka	A1 kryssar Vestbygdvegen og går vidare nordover i eit skogkledd myrdrag mot utkanten av dyrka mark aust for Nipo. A2 tek av frå dagens veg og kryssar i utkanten av dyrka mark aust for Nipo. Herifrå går variantane i same trasé i vekslande halvskjering / låg dobbeltsidig skjering langs austsida av Eidshaugane mot Eidet ved Rylandsvatnet.		-	Linjeføringa er visuelt forankra i den topografiske hovudforma og ås- og dallandskapet sin nordvest-søraustlege retning, og harmonerer i hovudsak med skalaen. Ny vegtrasé fører likevel til nytt, stort inngrep med vekslande skjering og fylling i heilskapleg skogslandskap. A1 går noko lenger i ny trasé og kryssar ein terrengrygg, og har noko større negativ verknad enn A2, men ikkje så stor at det gir ulik konsekvensgrad.
L3 Rylandsvatnet	Ny vegtrasé fører til ei høg skjering i Eidshaugane ved Eidet like sør for Rylandsvatnet. Den sørlegaste bukta i vassdraget vert kryssa av ei høg fylling delvis ut i vatnet, før den går vidare i høg skjering og treffer eksisterande vegtrasé ved eit eldre steinbrot ved dagens veg.		--	Størst negativ verknad er knytt til høg skjering og fylling ut i vatnet ved Eidet. Linjeføringa følgjer åsen og vatnet og er såleis forankra i topografisk hovudform, men kuttar av begge formene. Skjeringa vert høg og vil vere eit skjemmande inngrep som vert visuelt eksponert mot Rylandsvatnet. Fyllinga bryt med det urørte preget landskapskarakteren og strandsona i vassdraget har, men har i større grad enn skjeringa potensial for avbøtande tiltak. Negativ visuell påverknad er klar, men avgrensa til nærområdet og siktliner over vatnet, og berre ein liten del av vatnet vert råka. Påverknad på samla landskapskarakter vert vurdert som liten.
Samla vurdering		Negative verknader i delstrekning A er først og fremst knytt til ny trasé og nye inngrep i område som ikkje, eller i liten grad er påverka av inngrep. Negativ konsekvens er størst for Rylandsvatnet, som vert direkte råka av fylling og høg skjering i vassdragsbeltet. Det er likevel berre ein liten del av vatnet og det samla vassdraget som vert påverka. Samla konsekvens vert vurdert til middels negativ (--) i både A1 og A2.		

5.3. Alternativ B1 og B3

Del-område	Skildring av tiltaket	Verknad	Konse-kvens	Forklaring
L3 Rylandsvatnet	Frå kryss med dagens fylkesveg i området mellom Hundetjørna og eldre steinbrot ved dagens veg går vegen vidare nordover til Vikebø med to alternativ: B1 går i eksisterande trasé heile vegen. B3 går i ny trasé vest for Steinberget, utanfor delområdet, før den går inn på dagens trasé like nord for Steinberget. Herifrå går både B1 og B3 i dagens trasé fram til eksisterande bru over Rylandselva. Nytt kryss med veg til Rylandshøgda og lo ligg innafor dette delområdet.		-	B1 følger dagens veg med utviding og gang- og sykkelveg. Ved Steinberget og Ryland betyr det mellom anna mindre nedbygging og oppfylling av dagens jordbrukslandskap langs vegen og at vegen tek noko meir plass i landskapet både fysisk og visuelt. Det gjeld også langs Rylandselva lengst nord, der vegen allereie ligg innafor vassdragsbeltet i dag. Påverknad/ending på samla landskapskarakter vert likevel vurdert som liten.
			0/-	Forbi Steinberget går B3 i ny trasé utanfor delområde Rylandsvatnet. Dagens veg gjennom kulturlandskapet mellom Steinberget og vatnet vert liggande som i dag, slik at alternativet er noko mindre negativ for dette delområdet enn B1 når det gjeld direkte påverknad. Visuelle verknader kan verte noko meir negativ, då B3 stig i terrenget og i større grad vert visuelt eksponert. Nord for Steinberget er alternativet lik B1.
L4 Grønåsen Eikelandshaugen	B1 går i eksisterande trasé heile vegen. B3 tek av i ny trasé i sterk stigning like nord for Hundetjørna, går vest for Steinberget og tunet Elverhøy til den går inn på dagens trasé nord for Steinberget. Herifrå går både B1 og B3 i dagens trasé i området. Nytt kryss med dagens fylkesveg ligg innafor delområdet like nord for Hundetjørna i begge alternativ.		0	B1 med utviding av vegen gjer omfanget av vegtiltak gjennom delområdet større. Negativ påverknad er likevel avgrensa, sidan vegen følgjer hovudformene i terreng og landskap og det går veg her frå før. Inngrep i Hundetjørna kan søkast unngått, ved at krysset vert lagt nord for tjørna .

Del-område	Skildring av tiltaket	Verknad	Konse-kvens	Forklaring
			-	Linjeføringa i B3 er visuelt forankra i den topografiske hovudforma og ås- og dallandskapet sin nordvest-søraustlege retning. Unntaket er kryssing av dagens veg nord for Hundetjørna der vegen vert løfta og ligg på fylling over dalbotnen og dannar ein visuell barriere i området. Ny vegtrasé fører til nytt, stort inngrep som får særleg negativ visuell nærføring for det småskala kulturlandskapet ved Elverhøy.
L5 Ryland	Ny veg følgjer dagens vegtrasé og råkar ikkje delområdet direkte.		0	Utviding av vegen gjer negativ visuell påverknad av veg i delområdet større. Negativ påverknad er likevel avgrensa, sidan vegen følgjer hovudformene i terreng og landskap og det går veg her frå før.
L6 Rylandshøgda	Tiltaket går gjennom ytterkanten av delområdet i området mellom kulturlandskapet på Ryland og krysset med Eikelandsvegen/levegen. Omlegging/tilpassing av kryss kan gje mindre endringar eit stykke opp langs Eikelandsvegen.		0	Utviding av vegen gjer omfanget av vegtiltak gjennom delområdet større. Negativ påverknad er likevel avgrensa, sidan vegen følgjer hovudformene i terreng og landskap og det går veg her frå før. Størst negativ visuell verknad er knytt til nærføring til enkeltbustader og-hytter.
Samla vurdering		Negative verknader i delstrekning B gjeld både utviding i eksisterande vegtrasé, og i alternativ B3 også ny trasé og nye inngrep i område som ikkje, eller i liten grad er påverka av inngrep. Negativ konsekvens er størst for ny trasé gjennom Grønåsen-Eikelandshaugen. Samla konsekvens er vurdert til noko negativ (-) i både B1 og B3.		

5.4. Samla vurdering

Tabell 1 Samla vurdering av alternativa

Delområde	0- alternativet	A		B	
		A1	A2	B1	B3
L1 Fløksand	0	0	0/-		
L2 Eidshaugane- Brakstadmarka	0	-	-		
L3 Rylandsvatnet	0	--	--	-	0/-
L4 Grønåsen- Eikelandshaugen	0			0	-
L5 Ryland	0			0	0
L6 Rylandshøgda	0			0	0
Avveging		Delområde L3 er tillagt særleg vekt i samla vurdering pga. av verna vassdrag.			
Samla vurdering	0	Middels negativ	Middels negativ	Noko negativ	Noko negativ
Rangering*		1	2	1	2
Forklaring til rangering	Ingen nye inngrep i landskapet.	Talet på delområde med negative verknader er marginalt større i A2 enn i A1. Samanlikna med A1 går A2 lenger i dagens vegtrasé i delområde L1.		B1 går i hovudsak i eksisterande trasé. Minst inngrep i nye område.	B3 går i ny trasé og er vurdert å ha samla størst inngrep.

*0-alternativt er ikkje eit realistisk alternativ og vert ikkje rangert.

Konsekvensutgreiinga stadfester silingsrapporten si rangering og tilråding av alternativ A1 og B1, men det må påpeikast at det er ingen forskjell på alternativa i konsekvensgrad.

Når A1 vert føretrekt, er det fordi det i mindre grad råkar delområde L1 Fløksand enn A2. L1 Fløksand er vurdert i øvre del av middels verdi, og utviding av dagens veg her vil gje ein liten auke i inngrep og visuell barriereverknad i kulturlandskapet. Den største negative verknaden i delstrekning A er uansett knytt til nærføring til Rylandsvatnet, og her er alternativa like.

B1 vert føretrekt fordi det følgjer dagens veg, og ikkje gir nye inngrep i elles urørt eller lite påverka landskap slik B3 gjer, slik at samla inngrep er minst i B1. B1 vil likevel gje negative verknader i form av auke i inngrep og visuell barriereverknad i kulturlandskapet.

Vurdering etter Rikspolitisk retningslinje for verna vassdrag

Alternativa for ny fylkesveg ligg innafor nedbørsfeltet nesten heile vegen, og råkar landskapsområde med stor verdi direkte. Det er likevel berre ein liten del av Rylandsvatnet og det samla vassdraget som vert påverka negativt, og dagens veg ligg allereie i vassdragsbeltet. Ingen av alternativa er vurdert å påverke landskapsverdiane i den grad at vernegrunnlaget for Rylandsvassdraget vert vesentleg endra eller øydelagt.

5.5. Skadereduserande tiltak

Tiltak som er innarbeidd i planen og kostnadsrekna (gruppe 1):

- Redusere skjeringshøgde og bruke terrengtiltak for å redusere negativ nær- og fjernverknad mot Rylandsvatnet
- Reetablere naturleg strandsone for å ivareta opplevingskvalitetar i Rylandsvatnet

Ingen forslag til andre tiltak (gruppe 2).

6. UVISSE

Uvisse knytt til tiltaket:

Utgreiinga er gjort som del av reguleringsplanarbeidet, sjølv om ikkje all detaljutforming har vore fastlagt på utgreiingstidspunktet er tiltaket med breidder, kurvatur og kryssplassering gjort godt kjent gjennom både 2d- og 3d modell. Grunnlaget er vurdert som godt.

Uvisse knytt til datagrunnlag:

Datagrunnlaget for utgreiinga er vurdert som særst godt. Det ligg føre omfattande kartlegging av landskapsverdiar på både statleg, regionalt og kommunalt nivå. I tillegg er det gjort eiga synfaring i området, og nytta 3d-modell i arbeidet.

KJELDER

- Clemetsen, Uttakleiv og Skjerdal, 2011, Verdivurdering av landskap i Hordaland fylke. Aurland Naturverkstad Rapport 07-2011.
- Meland kommune, 2007, sist revidert 12.03.2008, Forvaltningsplan for Rylandsvassdraget.
- Statens vegvesen, 2018, Silingsrapport fv. 564 Fløksand-Vikebø

Nettsteder:

- Hordaland fylkeskommune, verdivurdering av landskap i Hordaland fylke, https://kart.hfk.no/gismobile_nw/?viewer=kartivest_rik
- Forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1994-11-10-1001>
- <https://www.nve.no/vann-vassdrag-og-miljo/verneplan-for-vassdrag/hordaland/059-1-rylandselva/>
- NiN landskap, https://nin.artsdatabanken.no/Natur_i_Norge/Landskap